

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XII. évfolyam 15. szám
2009. augusztus 14.

**Gabona és Ipari Növények
XII. évfolyam 15. szám**

2009. 32. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Medináné Lázár Virgília

lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	7
A gabonafélék jegyzése.....	10
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	17
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	17
Külpiaci információk.....	18
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	23
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutözsdén.....	27
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	30
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	30
Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések.....	31
A napraforgóolaj fogyasztói ára.....	31

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az IGC a világ búzatermelésének 5%-os csökkenését prognosztizálja a 2009/2010. gazdasági évre az előzőhöz viszonyítva. Ezzel szemben a fogyasztás változatlan szinten marad, az átmenő készletek pedig várhatóan 13 millió tonnával nőnek a gazdasági év végére a 2008/2009. szezonnal bőséges termésének köszönhetően.
- Az északi féltekén zajlik a búza betakarítása. Hazánkban az MgSzH összesített adatai alapján 4,3 millió tonna őszi búza került a magtárakba.
- A chicagói, a párizsi és a hazai árutőzsdén egyaránt csökkent a gabonafélék (búza, kukorica) jegyzése a 32. héten.
- A gabonafélék hazai termelői ára 8-21%-kal csökkent júliusban júniushoz képest.

Világpiaci kitekintés¹

Az IGC júliusi adatai szerint a **globális búzatermés** várhatóan 654 millió tonna körül alakul a 2009/2010. gazdasági évben, amely 5%-kal alacsonyabb az előzőhöz viszonyítva. A júniusi becsléshez képest nagyobb termést prognosztizálnak Oroszországban, az USA-ban, Kínában, Indiában és Marokkóban, míg az EU, Kanada és Argentína kibocsátását lefelé korrigálták.

Az Európai Unió búzatermése 134,2 millió tonnára tehető az új gazdasági évben, amely a 2008/2009. gazdasági év eredményétől 11%-kal marad el. Az észak- és közép-európai esőzések lassítják a betakarítást és negatívan befolyásolhatják a minőséget. Takarmány minőségű a termés jelentős része Bulgáriában, Romániában és Magyarországon is. A júliusi eleji hőség miatt csökkenhet a termés Franciaországban, így 37,8 millió tonnára számítanak az idén az előző évi 39,5 millió tonnával szemben.

Oroszországban a tervezettnél nagyobb területen vetettek tavaszi búzát 2009-ben, így az ország összes búzakibocsátása 58 millió tonnára tehető a 2009/2010. gazdasági évben, amely 5,7 millió tonnával alacsonyabb az előző évi rekordnál. Ukrajnában a várakozások szerint a malmi minőségű búza részaránya nagyobb lehet mint egy évvel korábban, bár a nyugati régióban az esőzések negatívan befolyásolhatják a minőséget. A korábbi előrejelzéseknek megfelelően 18 millió tonna búzatermés várható szemben a 2008. évi 25,9 millió tonnával.

Kanadában javultak a terméskilátások a közelmúltbeli esőzések következtében, de még mindig kevesebb csapadék esett a szükségesnél. Az ország teljes búzakibocsátását 22,5 millió tonnára becsülik a 2009/2010. szezonnra, 6,1 millió tonnával kevesebbre, mint az előző évi mennyiség. Az USA-ban 57 millió tonna körüli termést várnak a folyó gazdasági évben, amely 11 millió tonnával

¹ IGC – International Grains Council

marad el a 2008/2009. évitől. Ez többek között a kisebb vetésterület és az alacsonyabb hozamok következménye.

Argentínában a szezon eleji száraz, meleg idő kedvezőtlenül befolyásolta a frissen vetett búza-állományok fejlődését, továbbá a vetés folyamatát is. A teljes vetésterület 25-30%-kal kisebb lehet a tervezettnél, így 2,8 millió hektárról 8,5 millió tonna termés várható a folyó gazdasági évben.

Az előrejelzések szerint a **globális búzafogyasztás** alig változik az új gazdasági évben, 642 millió tonnára tehető (2008/2009: 643 millió tonna). A vártnál kisebb kibocsátás és más gabonafélék (pl. kukorica) árversenyképességének javulása miatt 6 millió tonnával 103,1 millió tonnára csökkenhet a búza takarmány célú hasznosítása a 2009/2010. gazdasági évben az előzőhöz képest. Az élelmezési célú felhasználás várhatóan 1,1%-kal 451,5 millió tonnára nő. Ipari célra világszinten az előző évinél csaknem 2 millió tonnával több, 18,2 millió tonna búzát használhatnak. Az EU-ban a takarmánybúza fogyasztását kismértékben befolyásolja, hogy az ipari hasznosítás (9,5 millió tonna 2009/2010-ben) során keletkező melléktermékek (pl. DDGS – szárított gabonatorkőly) aránya is nő. 2,3 millió tonnával 53,5 millió tonnára csökkenhet a búza takarmány célú felhasználása a kisebb hozamok és egyéb takarmánykomponensek alacsonyabb ára miatt.

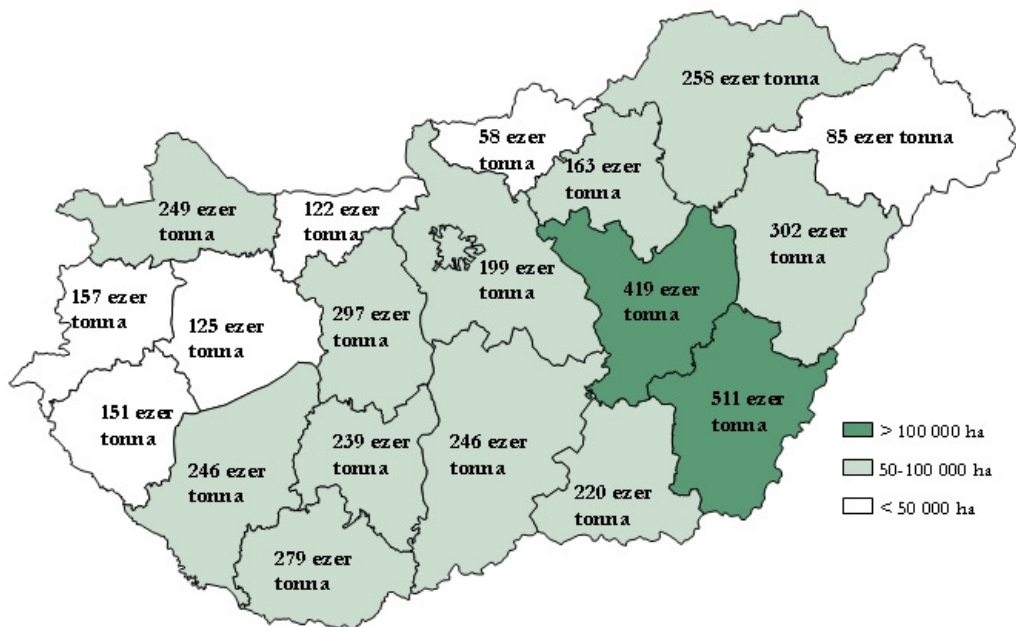
A **globális búzakészlet** előreláthatóan 13 millió tonnával 174 millió tonnára nő a 2009/2010. gazdasági év végére Kína (44,6 millióról 55,2 millió tonnára) és India (13,1 millióról 16,3 millió tonnára) készleteinek bővülése következtében. Az öt legnagyobb búzaexportőr készlete ugyanakkor az előző évi 44,5 millió tonnáról 41,9 millióra csökken a gazdasági év végére.

Várhatóan 18,8 millió tonnával kevesebb, azaz 113,1 millió tonna búza fordul meg a **világpiac**on a 2009/2010. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva. A közel-keleti országok gyenge 2008. évi termésük miatt szokatlanul nagy mennyiségű búzát importáltak a 2008/2009. gazdasági évben, ami várhatóan most nem ismétlődik meg. Észak-Afrikában a jobb termés következtében csökkenhet Algéria és Marokkó importja. Az elmúlt évek aktív behozatalának eredményeként Egyiptomban nagy készletek halmozódtak fel, ami mérsékelheti az idei importot. Brazília behozatala az előző évi szinten maradhat. Az EU-27 importja a várhatóan kisebb termés miatt 6 millió tonna körül alakul a 2009/2010. gazdasági évben. Ez még így is 1,6 millió tonnával alacsonyabb az előző évinél, ami a fekete-tengeri régió visszafogottabb idei exportjának tudható be. Az alacsonyabb termés következtében kisebb az exportálható készlete Argentínának, Kanadának és az Európai Uniónak is, így az öt legjelentősebb búzaexportőr összesen 1,9 millió tonnával kevesebb, vagyis 74,6 millió tonna búzát helyez el a külföldön az új gazdasági évben. Ukrajna exportja több mint 50%-kal, 13 millióról 6 millió tonnára eshet vissza a gyengébb termés következtében. Oroszországban és Kazahsztánban ugyanakkor az export kismértékű növekedését prognosztizálják.

Aratási helyzetkép

Befejeződött az őszi és tavaszi kalászosok aratása Magyarországon. Az AKI Statisztikai Osztályának összesített adatai alapján 4,3 millió tonna búza, 705 ezer tonna őszi árpa, 321 ezer tonna tavaszi árpa, 77 ezer tonna rozs, 380 ezer tonna triticale és 120 ezer tonna zab került betakarításra. Az őszi vetésűek termése felülmúlta nyár eleji várakozásokat. Az aratás idején uralkodó esős időjárás következtében a búza minősége megyénként igen eltérően alakult, 25-70% között változik az étkezési minőségű termény aránya.

A búza megyénkénti termése 2009-ben

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, Tájékoztató jelentés a nyári mezőgazdasági munkákról c. kiadvány adatai alapján saját szerkesztés

Az Európai Unió más tagországaiban még javában zajlik az aratás, miután az esőzések helyenként (pl. Németországban) hetekig hátráltatták a munkát. Az USA-ban az USDA augusztus 2-i jelentése szerint a vetésterület 84%-án végeztek a búza betakarításával. Ukrajnában az agrártárca augusztus 7-i tájékoztatása értelmében az aratás a gabonafélék vetésterületének 89%-án befejeződött. A jelzett időpontig 33 millió tonna az összes gabonatermés (búza, árpa, rozs). Oroszországban az Agrárminisztérium adatai alapján július 23-ig 9 millió hektárról 26,5 millió tonna gabona került le.

Határidős jegyzések

A **chicagói árutőzsdén (CME/CBOT)** a búza és a kukorica jegyzése jelentősen nőtt a 31., majd zuhant a 32. héten (7-8. ábra). Az augusztus 3-ig tartó növekedést mindkét terménynél a szója jegyzésének emelkedése, a dollár gyengülése, az erősödő külpiaci pozíciók eredményezték. A búza tonnánkénti 20-21 dolláros áresése a 32. héten a gyenge külpiaci érdeklődés, a bőséges és a betakarítással folyamatosan bővülő készletek, a csökkenő kukorica jegyzések, következménye. A kukorica jegyzése 13-15 dollárral zuhant egy hét alatt, amihez főként a kedvező időjárás miatt egyre optimistább terméskilátások és a dollár erősödése járult hozzá.

A **párizsi árutőzsde (MATIF)** gabonajegyzésein szintén érezhető a bővülő búzakészletek és a kedvező kukorica terméskilátások hatása (9-10. ábra). Mind a búza, mind a kukorica tőzsdei ára tovább mérséklődött és az idei legalacsonyabb szintet érte el az augusztusi, novemberi és 2010. januári szállítási határidőre vonatkozóan a 32. hét végére.

A **Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában** is folytatódott a jegyzések csökkenése a 31-32. héten (5-6. ábra). Az eurobúza szeptemberi és decemberi jegyzése nagyobb mértékben változott mint a 2010. márciusi, melynek oka vélhetően nem a készletek szűkösségében keresendő, hanem a differenciált minőség okozta beltartalmi aggodalmakban. A jobb minőségű tételek ugyanis hamarabb gazdára találnak, ami később hiányt okozhat. A takarmánykukorica esetében még mindig látható az eltérés az idei és az ókukorica tőzsdei ára között, azonban a különbség számottevően csökkent, ami a kedvező 2009. évi terméskilátások és a folyamatos kínálat mellett az ókukorica iránt mérséklődő kereslet eredménye.

Termelői árak

A gabonafélék hazai termelői ára az aratással növekvő kínálat következtében júliusban csökkent júniushoz képest (1-4. ábra). Az étkezési búza esetében 17, takarmánykukoricánál 11, takarmánybúzánál 21, takarmányárpánál 8%-os a visszaesés. Sokszor 30 ezer forint alatti ajánlatokat kapnak a termelők étkezési búzára. A 32. heti termelői ár már közel 27%-kal marad el az egy évvel korábitól (1-2. táblázat). Ennél rosszabb a helyzet a takarmánybúzánál, ahol több mint 30%-kal alacsonyabb az idei termelői ár az egy évvel korábinál, aminek oka többek között a takarmány minőségű tételek bőségében keresendő. Az AKI PÁIR adatszolgáltatóinak jelentése szerint a takarmánykukorica forgalma jelentősen visszaesett a 32. héten, ami egyrészt a takarmánybúza, takarmányárpa megjelenésével és folyamatos kínálatával, másrészt a közelgő takarmánykukorica betakarítással magyarázható.

A jelenlegi prognózisok szerint az előző évi rekordnál ugyan kevesebb, de még így is bőséges gabonatermés várható az idén a világon, Európában, a régióban és hazánkban is. Ezért valószínűsíthetően folytatódik a szezonális árcsökkenés. A hazai piac megmozdulását, a termelői árak növekedését elsősorban a jelenleginél nagyobb bel- és külpiaci kereslet idézheti elő, amit a vevők forrás- és tőkehiánya egyelőre akadályoz.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (32. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2009. 31. hét	2009. 32. hét	2009. 32. hét/ 2009. 31. hét (%)
Étkezési	tonna	12 552,58	16 890,40	3 693,09	70 080,18	33 136,08	47,28
búza	Ft/tonna	31 348,71	29 400,46	29 754,74	30 133,31	30 177,98	100,15
Takarmány-	tonna	7 752,74	7 941,51	-	16 791,24	15 694,25	93,47
búza	Ft/tonna	23 893,83	22 537,78	-	24 108,52	23 207,65	96,26
Takarmány-	tonna	-	-	-	2 433,63	985,95	40,51
kukorica	Ft/tonna	-	-	-	32 370,34	31 914,40	98,59
Takarmány-	tonna	2 032,95	411,40	-	2 913,64	2 452,97	84,18
árpa	Ft/tonna	23 466,49	23 635,22	-	24 222,73	23 496,66	97,00

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

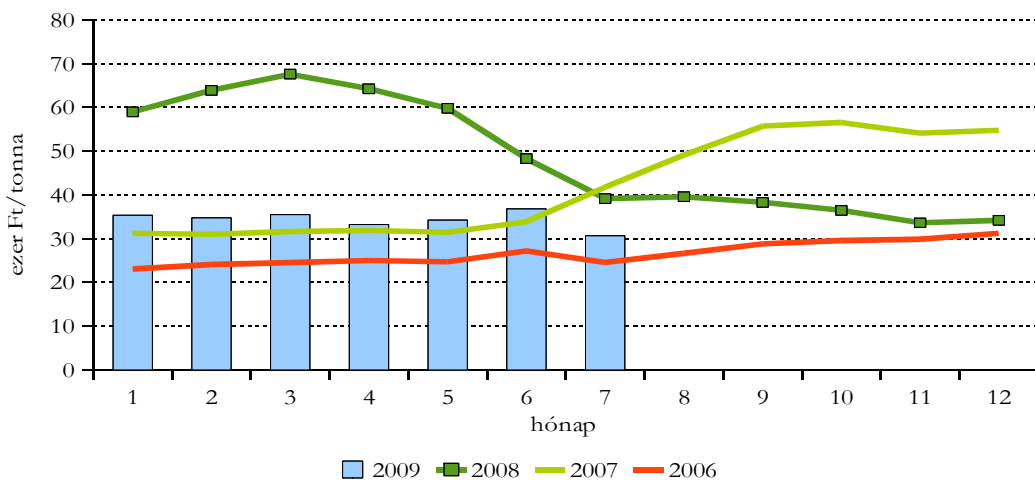
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2008. 32. hét	2009. 31. hét	2009. 32. hét	2009. 32. hét/ 2008. 32. hét (%)	2009. 32. hét/ 2009. 31. hét (%)
Étkezési	tonna	55 172,62	70 080,18	33 136,08	60,06	47,28
búza	Ft/tonna	41 292,74	30 133,31	30 177,98	73,08	100,15
Takarmány-	tonna	19 078,95	16 791,24	15 694,25	82,26	93,47
búza	Ft/tonna	33 869,32	24 108,52	23 207,65	68,52	96,26
Takarmány-	tonna	-	2 433,63	985,95	-	40,51
kukorica	Ft/tonna	-	32 370,34	31 914,40	-	98,59
Takarmány-	tonna	2 492,95	2 913,64	2 452,97	98,40	84,18
árpa	Ft/tonna	32 049,97	24 222,73	23 496,66	73,31	97,00

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

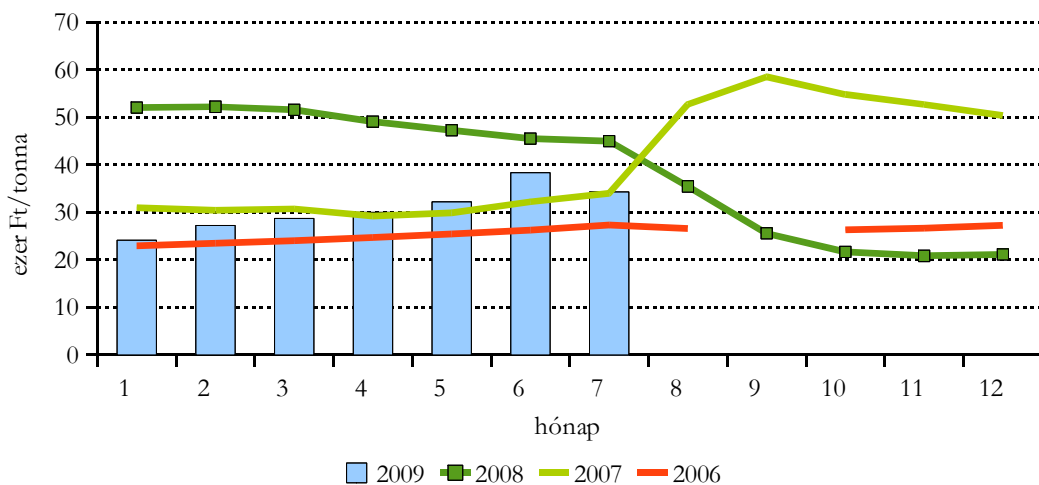
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

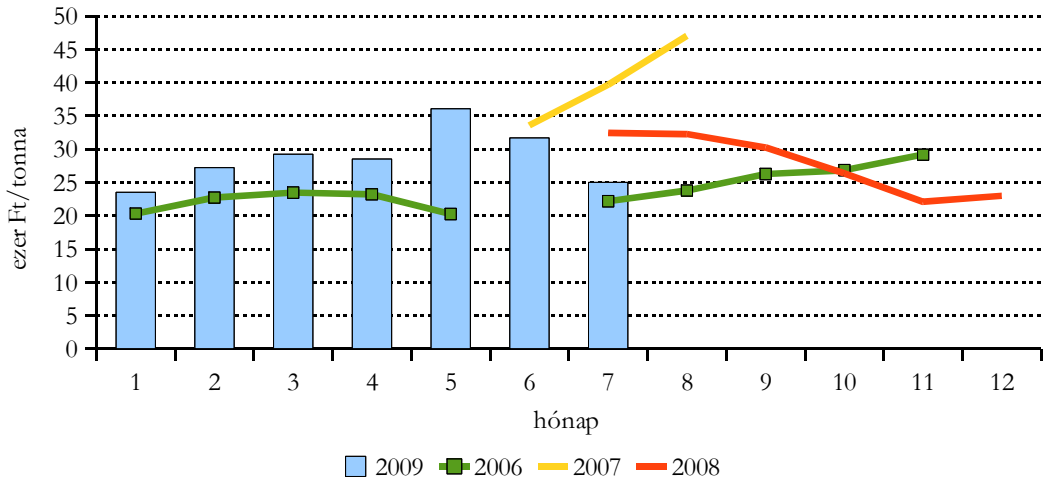
A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

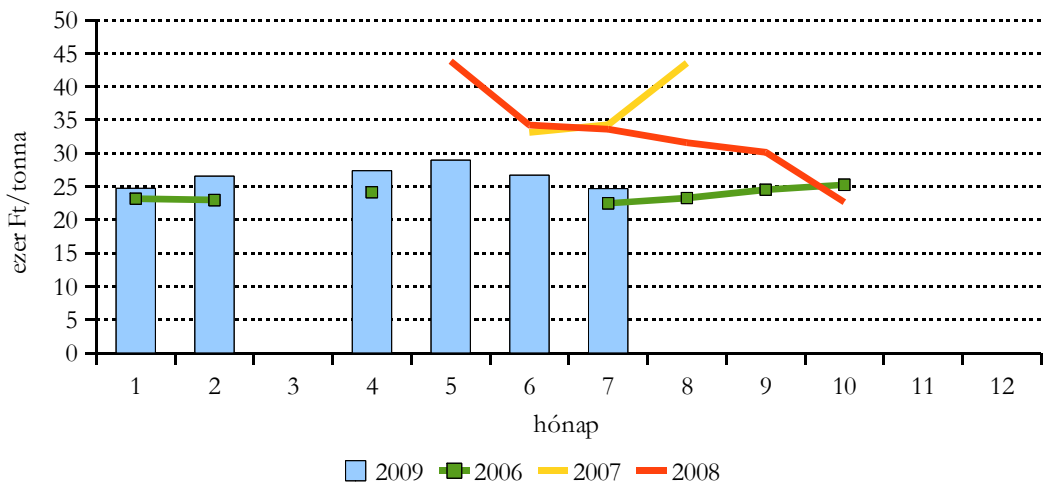
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

A takarmányárpa termelői ára

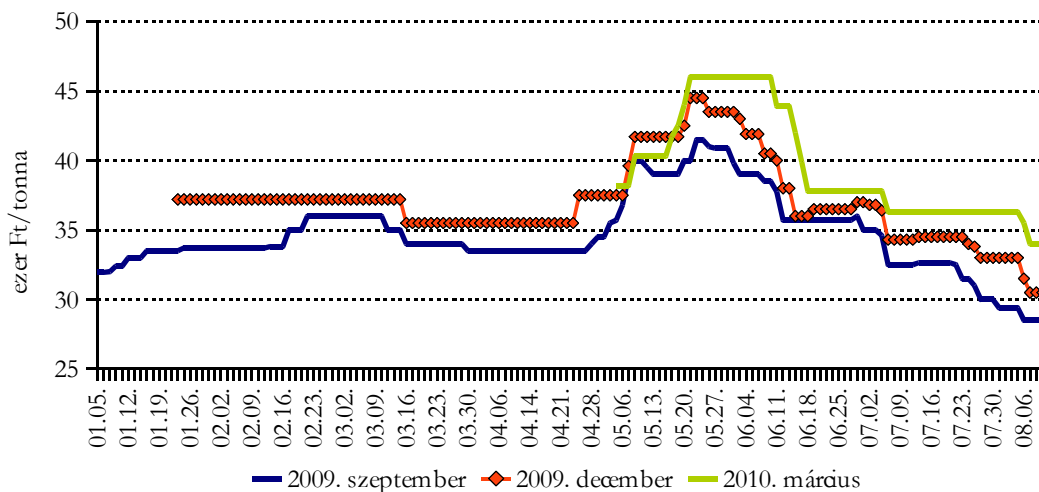

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

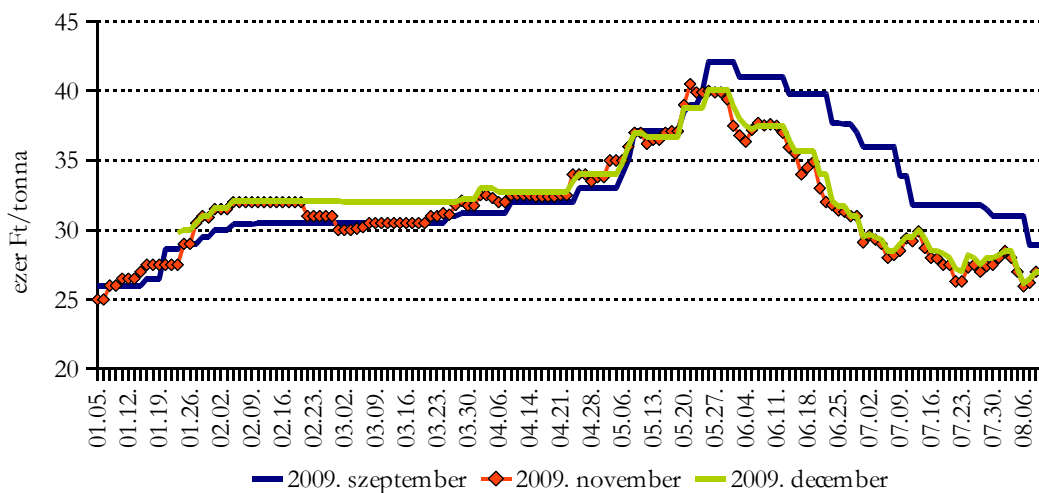
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

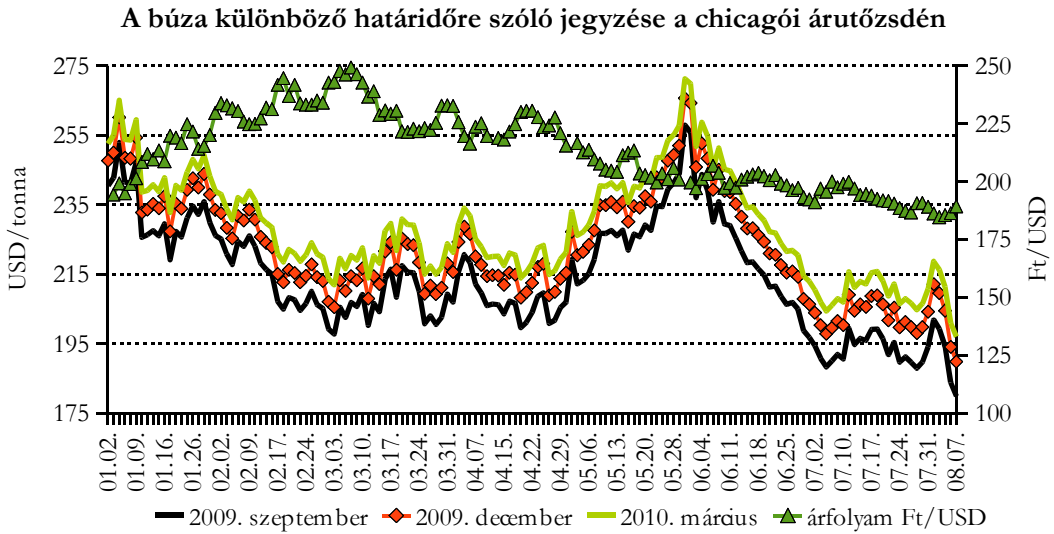
6. ábra

A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

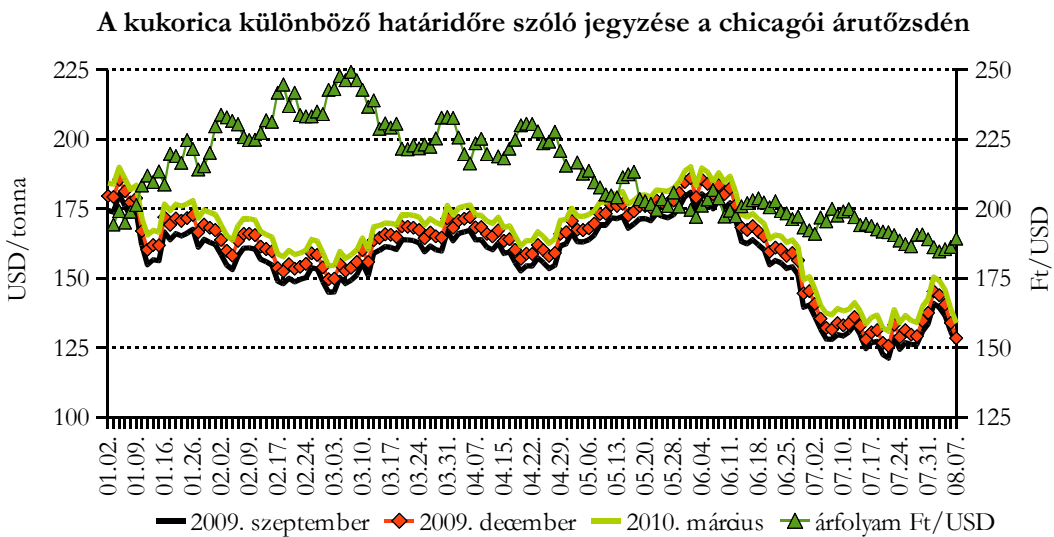
Forrás: BÉT

7. ábra

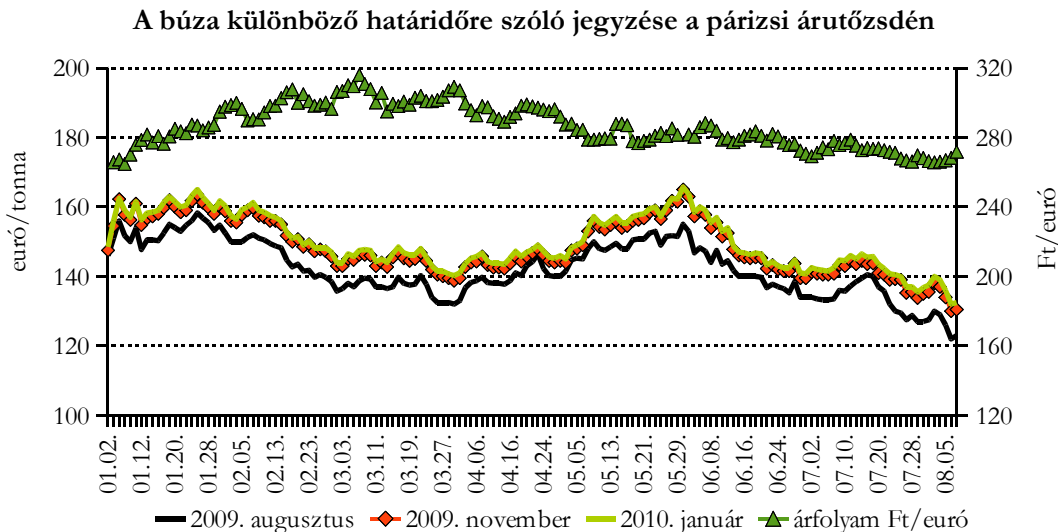
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

8. ábra

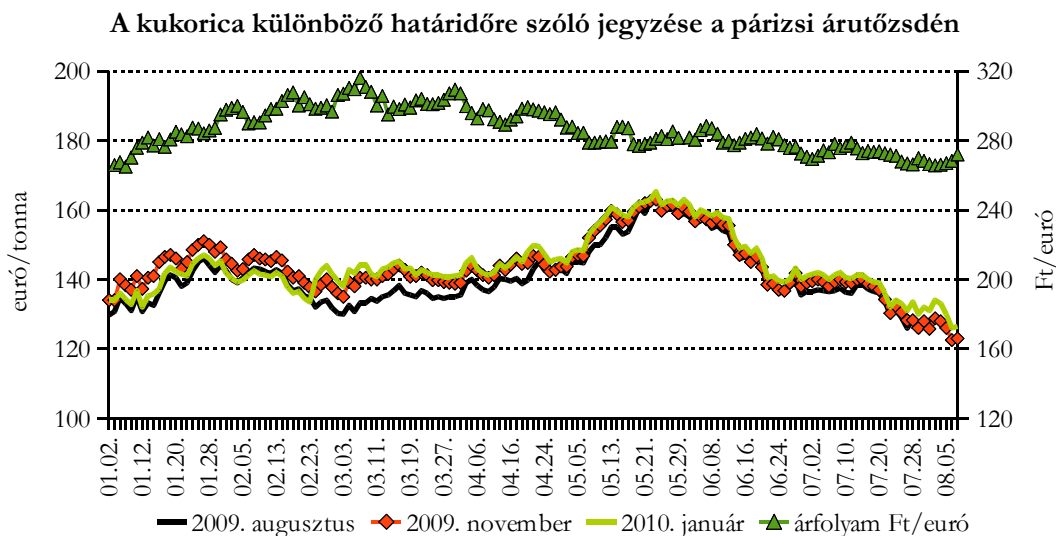
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

9. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

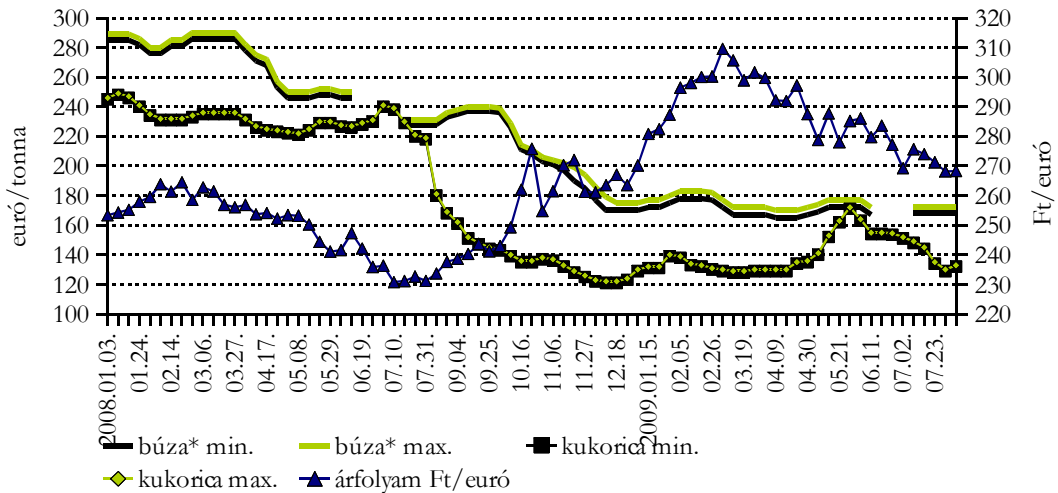
10. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

11. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

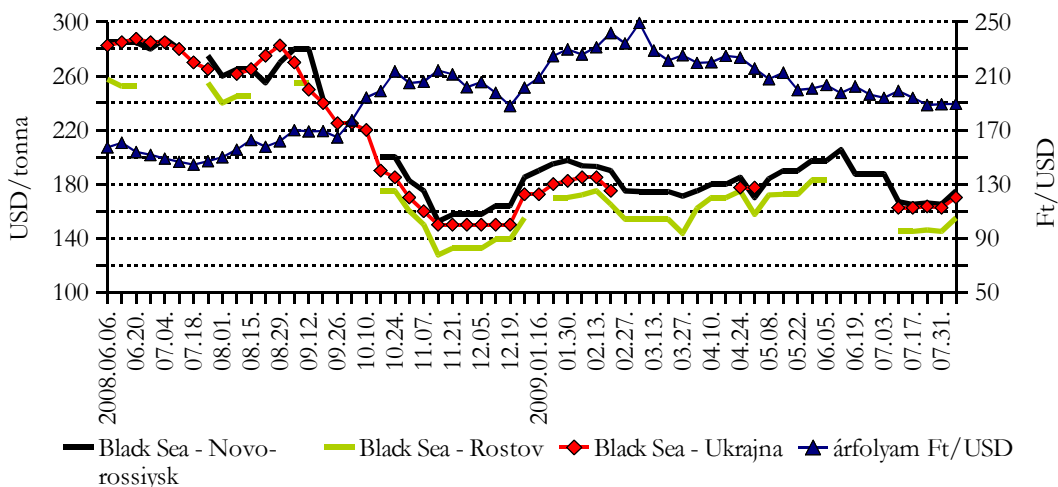

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl, fehérje 13,5%)

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna, MNB

12. ábra

A malmi búza orosz és ukrán kikötői ára (FOB)

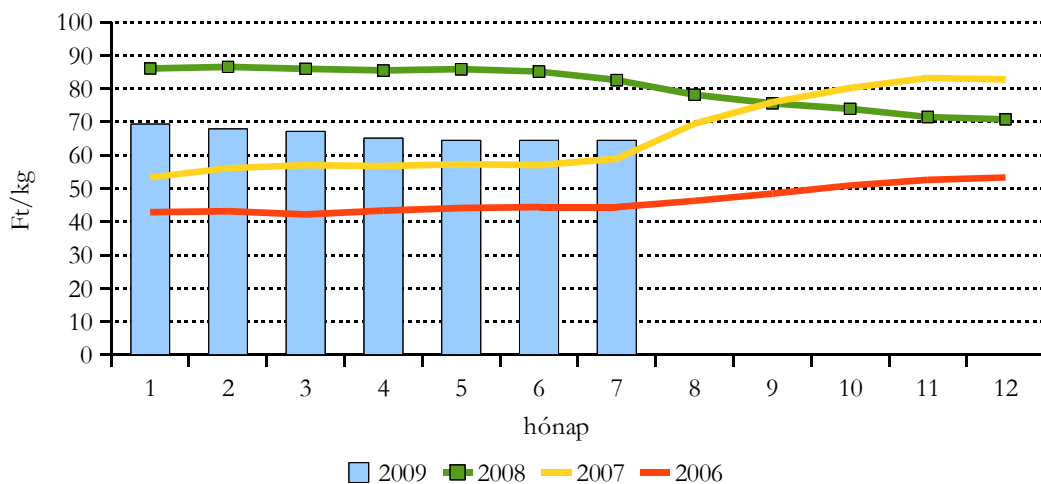

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

13. ábra

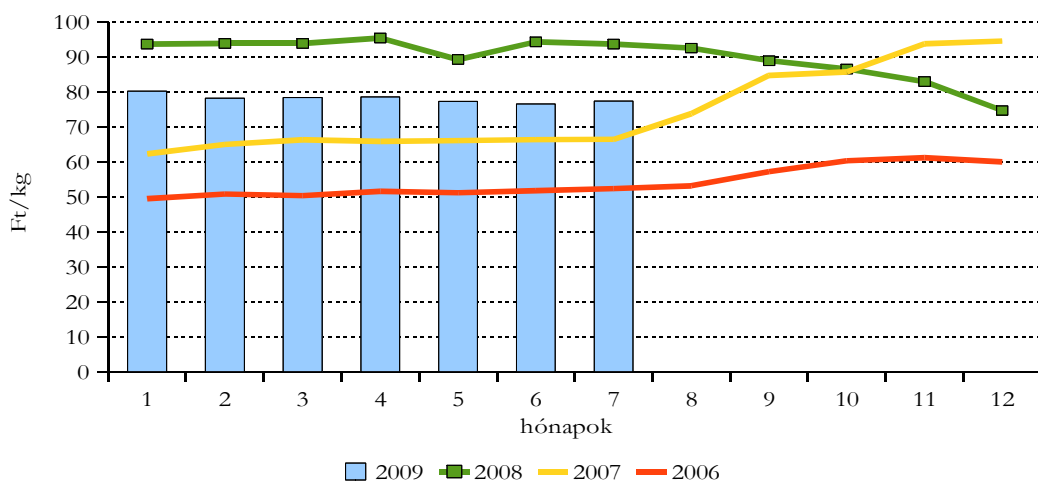
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

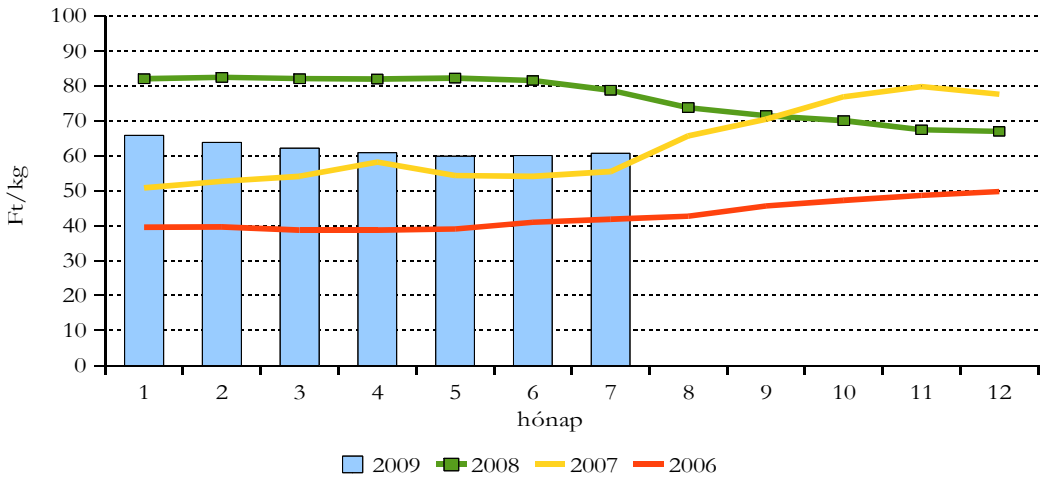
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

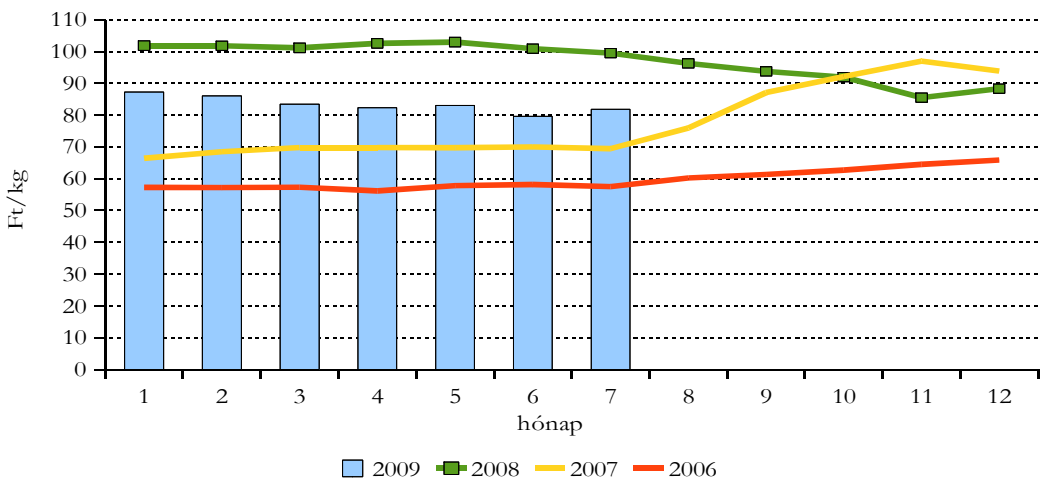
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

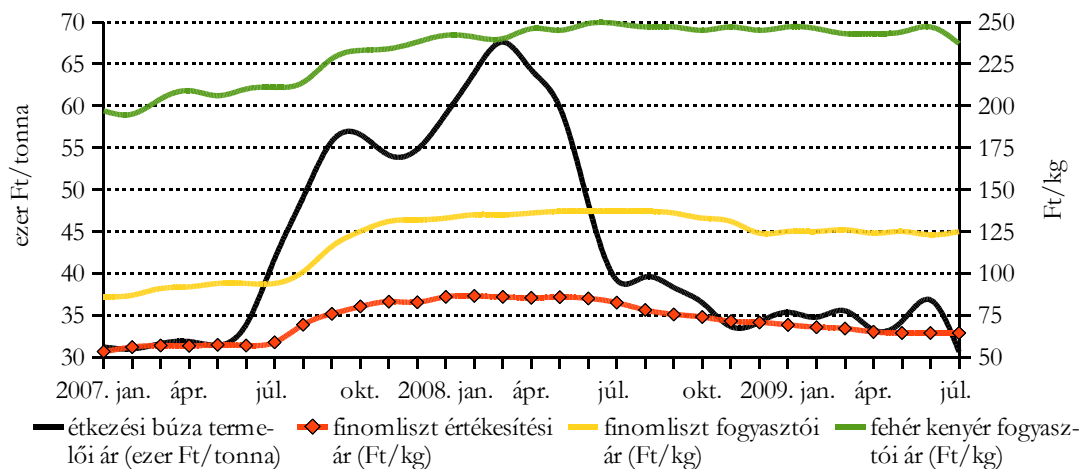
A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

17. ábra

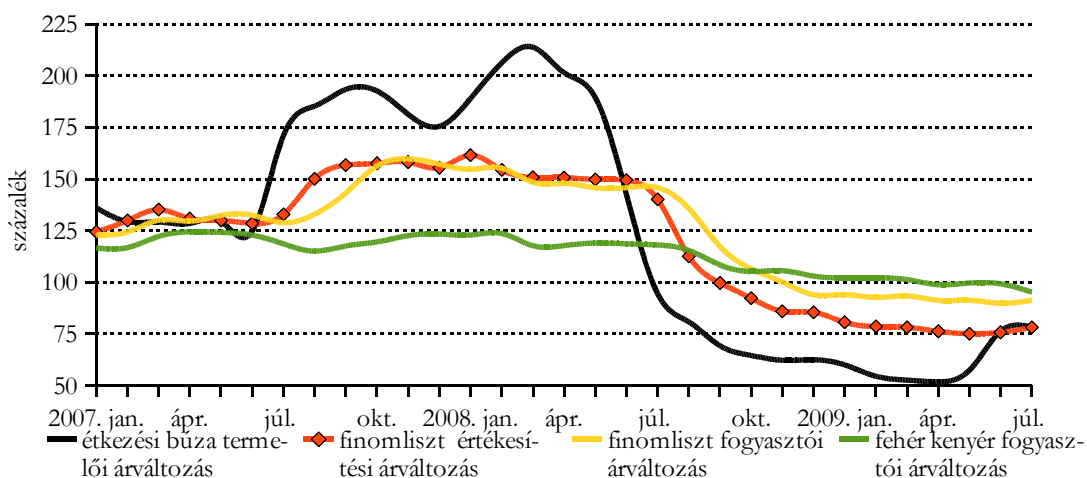
Fázisárak a gabona termékpályán

Forrás: AKI PÁIR, KSH

18. ábra

Árváltozások a gabona termékpályán*

* Előző év azonos időszaka=100%.

Forrás: AKI PÁIR, KSH

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2008. 32. hét	2009. 31. hét	2009. 32. hét	2009. 32. hét / 2008. 32. hét [%]	2009. 32. hét / 2009. 31. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1496,18	1626,82	1286,48	85,98	79,08
ömlesztett	Ft/kg	72,64	61,7	61,52	84,69	99,71
Finomliszt BL 55	tonna	1931,17	1952,55	1385,07	71,72	70,94
zsákos	Ft/kg	78,39	62,67	62,84	80,16	100,27
Finomliszt BL 55	tonna	939,97	724,51	674,56	71,76	93,11
zacskós	Ft/kg	89,86	69,46	68,89	76,66	99,17
Rétesliszt BFF 55	tonna	51,91	63,23	68,92	132,77	109
ömlesztett	Ft/kg	83,84	71,28	70,58	84,19	99,02
Rétesliszt BFF 55	tonna	60,85	42,58	16,89	27,76	39,67
zsákos	Ft/kg	85,13	70,07	71,77	84,31	102,42
Rétesliszt BFF 55	tonna	103,61	91,52	64,72	62,46	70,72
zacskós	Ft/kg	100,88	79,92	82,48	81,76	103,2
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1157,28	1131,58	853,21	73,73	75,4
ömlesztett	Ft/kg	72,1	59,35	57,68	79,99	97,18
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1550,95	1070,17	1021,4	65,86	95,44
zsákos	Ft/kg	75,85	60,89	61,37	80,91	100,8
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	328,23	293,92	421,35	128,37	143,36
ömlesztett	Ft/kg	76,98	63,52	63,39	82,34	99,79
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	71,93	85,55	48,4	67,29	56,58
zsákos	Ft/kg	82,52	68,8	68,44	82,94	99,48
Étkezési búzadara AD	tonna	107,69	40,98	38,6	35,84	94,19
zacskós	Ft/kg	96,05	81,6	80,34	83,64	98,45

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2008. augusztus	2009. július	'2009. augusztus*
Finomliszt BL 55	148	160	161
Fehér kenyér	233	240	239
Félbarna kenyér	219	227	214
Étkezési búzadara AD	181	191	192

* 2009. augusztus 11-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2009. augusztus 7.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2009. augusztus	123,00	33 003	2009. szeptember	179,84	33 506	2009. szeptember	192,98	35 954
2009. november	130,50	35 016	2009. december	189,85	35 371	2009. december	199,13	37 100
2010. január	132,50	35 552	2010. március	196,93	36 690	2010. március	205,38	38 264
2010. március	135,00	36 223	2010. május	201,43	37 528	2010. május	209,33	39 000
2010. május	136,75	36 693	2010. július	205,56	38 298	2010. július	213,18	39 718
2010. augusztus	140,75	37 766	2010. szeptember	210,70	39 256	2010. szeptember	217,13	40 453
Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****					
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna			
2009. szeptember	210,61	39 239	2009. november	98,25	31 093			
2009. december	214,93	40 044	2010. január	100,20	31 710			
2010. március	220,72	41 122	2010. március	102,25	32 359			
2010. május	224,67	41 858	2010. május	104,75	33 150			
2010. július	228,16	42 508	2010. július	106,60	33 736			
2010. szeptember	230,18	42 885	2010. november	110,00	34 812			

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade. LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CBOT, Chicago	
	euró/tonna	Ft/tonna		USD/tonna	Ft/tonna
2009. november	123,00	33 003	2009. szeptember	126,77	23 619
2010. január	126,50	33 942	2009. december	128,54	23 948
2010. március	128,50	34 479	2010. március	133,86	24 939
2010. június	130,50	35 016	2010. május	137,60	25 636
2010. augusztus	131,75	35 351	2010. július	140,75	26 223
2010. november	134,50	36 089	2010. szeptember	143,50	26 735

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2009. november	272,25	73 050
2010. február	277,00	74 325
2010. május	281,00	75 398
2010. augusztus	280,75	75 331
2010. november	284,75	76 404
2011. február	272,50	73 117

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2008. 32. hét		2009. 32. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	181	42 788	125	33 529	augusztus
La Pallice	184	43 496	128	34 468	augusztus
Creil*	-	-	124	33 395	augusztus
Németország					
Hamburg	193	45 509	137	36 760	augusztus
Würzburg	-	-	109	29 113	július
Köln	-	-	-	-	-
Drezda	173	40 676	-	-	augusztus
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	189	44 566	-	-	augusztus
Ausztria					
Bécs	181	42 562	-	-	augusztus
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	-	-	-
Bordeaux/Bayonne	-	-	123	33 105	október
La Pallice	-	-	127	34 034	november
Németország					
Hamburg	-	-	152	40 785	augusztus
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	200	47 160	-	-	augusztus

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2009. 32. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	95	25 525	augusztus
Franciaország			
Rouen	100	26 955	augusztus
La Pallice	98	26 419	augusztus
Creil*	103	27 594	november
Németország			
Hamburg	100	26 832	augusztus
Hannover	103	27 637	augusztus
München	94	25 088	augusztus
Drezda	95	25 490	augusztus
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	106	28 442	július
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	124	33 272	augusztus
Hollandia			
Rotterdam*	126	33 808	augusztus
Belgium			
Brüsszel	-	-	-

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2009. 07. 31.		2009. 08. 07.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna		
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	283,30	53 566,36	275,81	52 213,59	augusztus	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	221,30	41 894,30	augusztus	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	-	-	199,90	37 843,07	augusztus	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	-	-	169,60	32 106,98	augusztus	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	170,00	32 182,70	augusztus	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	-	-	278,20	52 666,04	augusztus	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	-	-	267,60	50 659,36	augusztus	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	-	-	158,90	30 081,36	október	FOB US Gulf
Argentína	-	-	192,30	36 404,31	szeptember	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	150,70	28 494,36	150,20	28 434,36	augusztus	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- A szójabab és származékai nyári és őszi határidőkre szóló jegyzései emelkedtek a 31-32. héten a **chicagói árutőzsdén**.
- A repcemag augusztusi és novemberi határidőre szóló jegyzése szintén nőtt a párizsi és a winniepegi árutőzsdén július végén-augusztus elején.
- Magyarországon a napraforgómag valamennyi határidős jegyzése tovább esett, míg a repcemagé valamelyest emelkedett augusztus első hetében.
- Az MgSzH jelentése szerint (2009. július 27.) 2009-ben 540 777 hektáron vetettek napraforgót.

Világpiaci helyzet

A szójabab és származékai legközelebbi határidőkre szóló jegyzései (1-3. ábra) július végén emelkedni kezdtek a **chicagói árutőzsdén**. Továbbra is élénk a kereslet az olajos magvak iránt, és a készletek rohamosan csökkenek. Enyhén nőtt az ásványolaj ára is, augusztus 10-én a WTI nyersolaj hordónkénti ára 71 dollár körül alakult.

Az Informa Economics legfrissebb becslése szerint a **szójabab globális termelése** a 2009/2010. gazdasági évben (szeptember-augusztus) még nagyobb lesz, mint azt egy hónappal korábban előrejelezték. A korábban prognosztizált 243,7 millió tonnához képest közel 10 millió tonnával több termésre számítanak (253,4 millió tonna). Felfelé korrigálták a legnagyobb termelők kibocsátását, az Egyesült Államokban 90,4, Brazíliában 65 és Argentínában 53,5 millió tonna körül várható a szójabab termése. Brazíliában 6%-kal növelték a szójabab termőterületét az idén. Indiában is 9,1 millió hektárról 9,4 millió hektárra bővült a vetésterület. A **világ repcemag kibocsátását** 55,4 millió tonnára becsülik a folyó gazdasági évre (június-május), amelyből az EU-27 18,6, Kanada 10,3 és Kína 13,2 millió tonnával részesül. Napraforgóból 31,9 millió tonnát állíthatnak elő globálisan, amihez Oroszország 7,2, az EU-27 6,6 és Ukrajna 5,6 millió tonnával járulhat hozzá.

Malajzia 2009 júliusáig 9 millió tonna pálmaolajat exportált, amely 8%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában kivitt mennyiséget. A legfontosabb célországok: Kína 2,1 millió, Pakisztán 1,1 millió, az EU-27 1 millió és India 799 ezer tonnával.

Az Oil World tájékoztatása szerint **Mexikó** 2008 októbere és 2009 júniusa között csökkentette a szójabab és a repcemag importját. Szójababból a tavalyi 2,9 millió tonna helyett idén csak 2,7 millió tonnát hozott be, míg repcemagból 1,1 millió helyett 900 ezer tonnát. Pálmaolaj behozatala ezzel szemben növekedett, 233 ezer tonnáról 262 ezer tonnára.

Európai kitekintés

Az ISMEA mezőgazdasági kutató központ szerint Olaszország jelentősen növeli az idén a szójabab kibocsátását, 701 ezer tonna termésre számítanak, ami több mint 40%-os bővülést jelent. Ez a termőterület megduplázódásának köszönhető. Várhatóan napraforgómagból is nő az ország termelése, 261 ezer tonnáról 317 ezer tonnára.

A repcemag őszi és téli határidőkre vonatkozó jegyzései a párizsi árutőzsdén követték a chicagói szójabab és származékai jegyzésének változásait a vizsgált hetekben (4. ábra).

Ukrajna és Oroszország az idén várhatóan 2,75 millió tonna napraforgóolajat exportál, amely közel 20 ezer tonnával meghaladja a korábbi becslést. Az előző évhez képest pedig 66%-kal nő a kivitel. A 2008/2009. gazdasági év (szeptember-augusztus) eddig eltelt 10 hónapjában 2,45 millió tonna napraforgóolajat exportált a két ország, ebből Ukrajna 1,76 millió (2009 végére: 2 millió) és Oroszország 680 ezer (2009 végére: 750 ezer) tonnát értékesített. Oroszország legnagyobb célországai Törökország, Olaszország és Kazahsztán, míg Ukrajnáé India, Törökország és Egyiptom. A 2009/2010. gazdasági évben a várhatóan elmaradó hozamok miatt a napraforgóolaj export is visszaesik, Oroszországé közel 40%-kal, míg Ukrajnáé csak pár ezer tonnával.

Hazai körkép

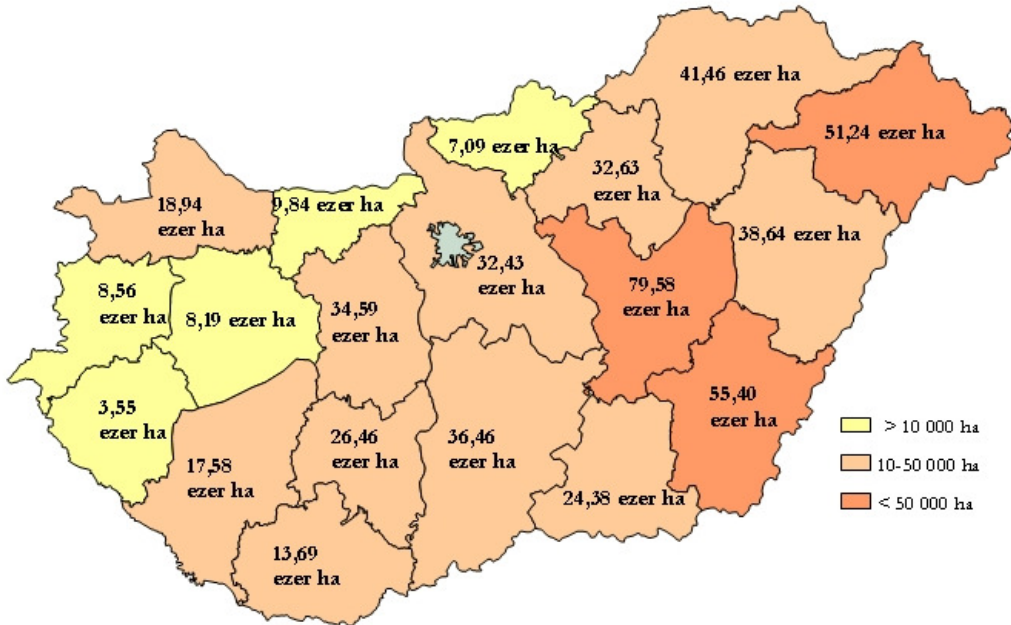
A BÉT-en a repcemag jegyzései enyhén emelkedtek a legközelebbi határidőkre vonatkozóan augusztus elején. A napraforgómag jegyzései ezzel szemben kis mértékben tovább csökkentek (6. ábra).

A betakarítás utáni időszakban intenzív a kereslet a repcemag iránt. Az előző hónaphoz képest júliusban (125 980 tonna) több mint a tízszerese talált gazdára. Ezzel szemben a tavalyi év azonos időszakához képest (274 926 tonna) 2009 júliusában csak a fele került értékesítésre. Ennek egyik magyarázata, hogy 2008 júliusában 1 tonna repcemagért 104 ezer forintot adtak, míg az idén már csak 74 ezret. A repcemag tőzsdei elszámoló ára július végéig tovább csökkent, majd augusztus elején egy kicsit erősödött, jelenleg 62-65 ezer Ft/tonna körül alakul.

Az MgSzH 2009. július végi jelentése alapján az idén 9 ezer hektárral kisebb területen vetettek napraforgót, mint 2008-ban (549 804 hektár). Ez a termőterület mindössze 1,5%-os csökkenését jelenti. Valószínűleg a tavaszi aszályos időszak miatt az idén 2,4 tonna/hektáros hozamra számítanak, amely nem éri el a tavalyit (2,67 t/ha). A legnagyobb napraforgó vetésterülettel Jász-Nagykun-Szolnok megye rendelkezik, itt 79,5 ezer hektáron vetettek magot, és 2,2 tonna/hektáros hozamban bíznak. A legnagyobb, 3 t/ha körüli termésátlagot Tolna megyében várják. Az összes vetésterület 95,5%-án ipari felhasználásra kerülő magot állítanak elő.

A napraforgómag termelői ára tonnánként 70-73 ezer forint volt augusztus elején, 25%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. A napraforgómag legközelebbi határidőre szóló jegyzése (október) augusztus elején 55-57 ezer Ft/tonna körül alakult a Budapesti Értéktőzsdén.

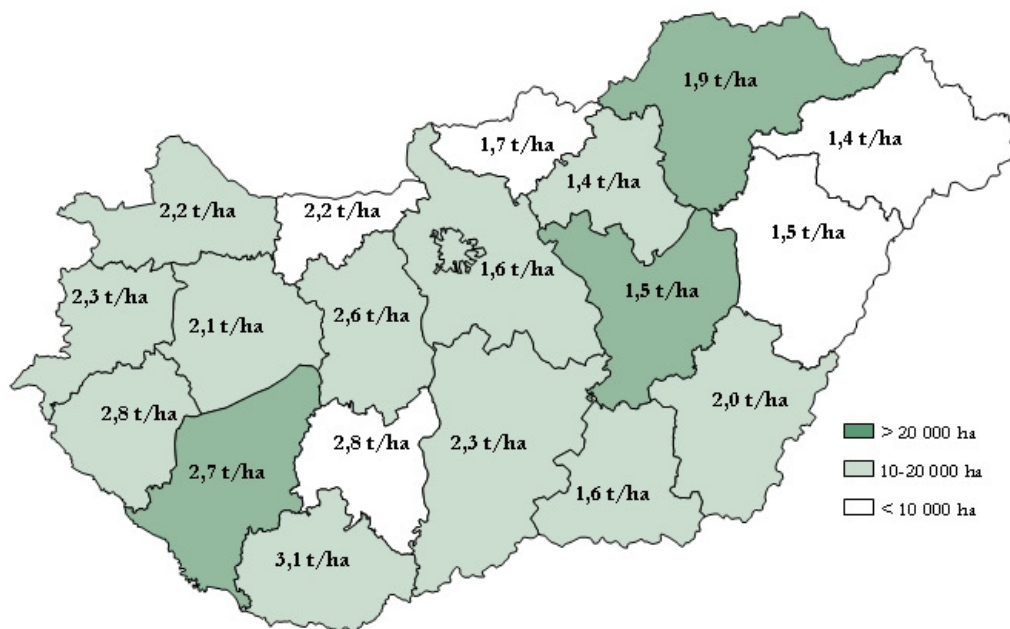
A napraforgó vetésterületének megoszlása 2009-ben

Forrás: MgSzH adatai alapján saját szerkesztés

Az AKI Statisztikai Osztályának „Nyári mezőgazdasági munkák 2009” c. jelentése szerint 2009-ben 261 575 hektárról takarítottak be repcét. Az idei termésátlag 2,14 tonna/hektár lett, amely közel 20%-kal marad el a tavalyitól. A legnagyobb hozamot a Baranya megyei termelők jelentették, míg Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben volt a legalacsonyabb a termésátlag (1,4 t/ha). (Lásd a következő oldalon.)

A repce termésátlaga 2009-ben

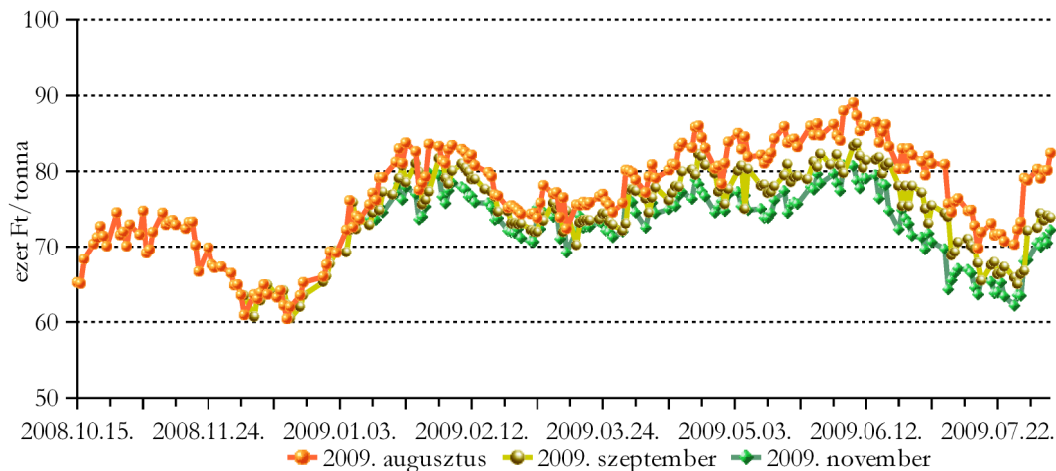

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, Tájékoztató jelentés a nyári mezőgazdasági munkákról c. kiadvány adatai alapján saját szerkesztés

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

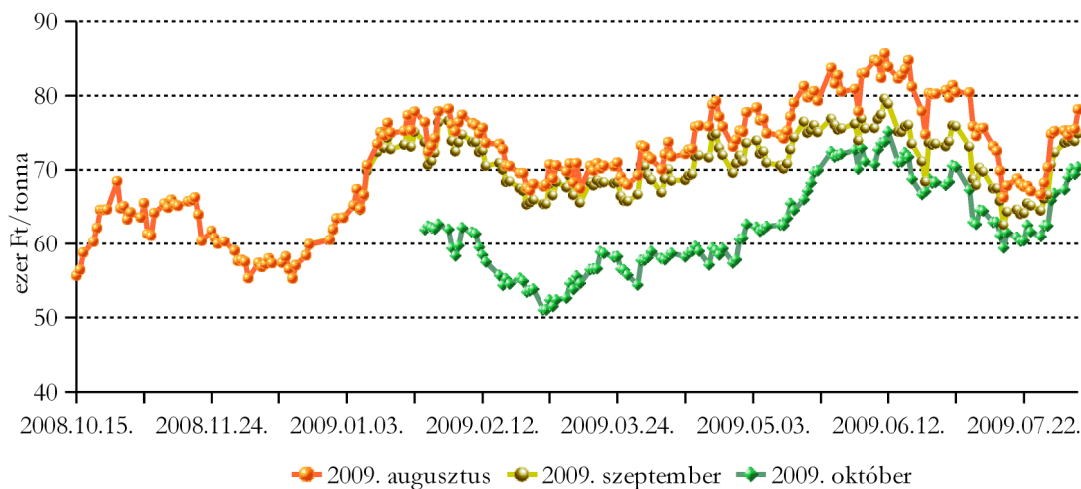
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

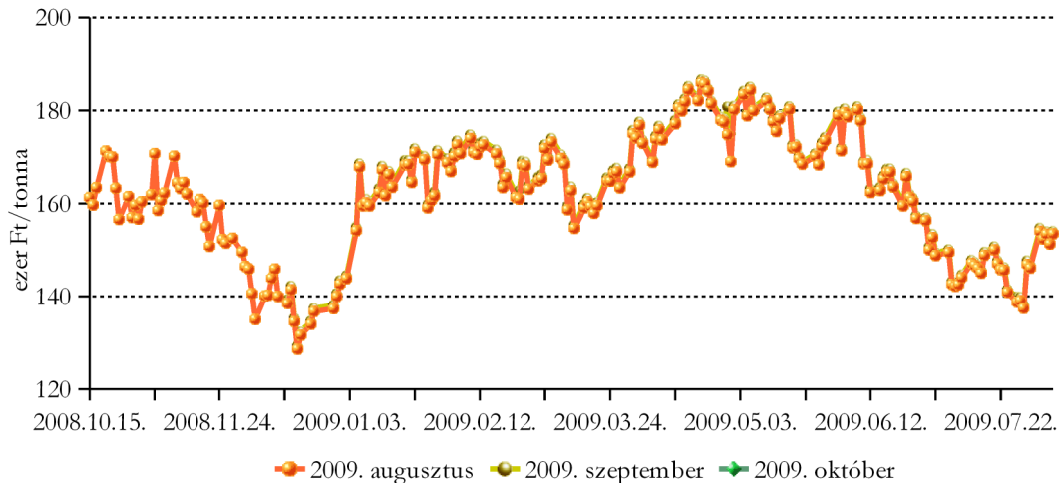
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

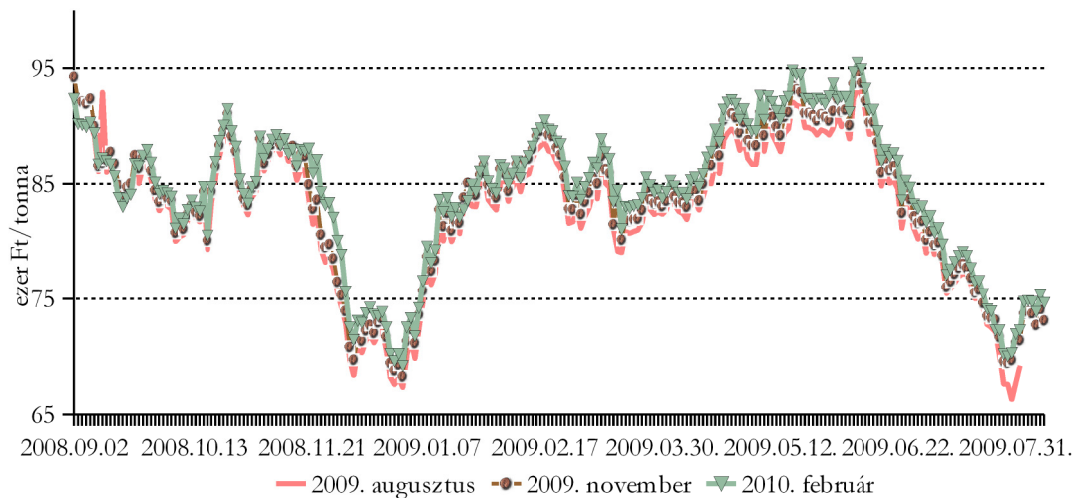
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

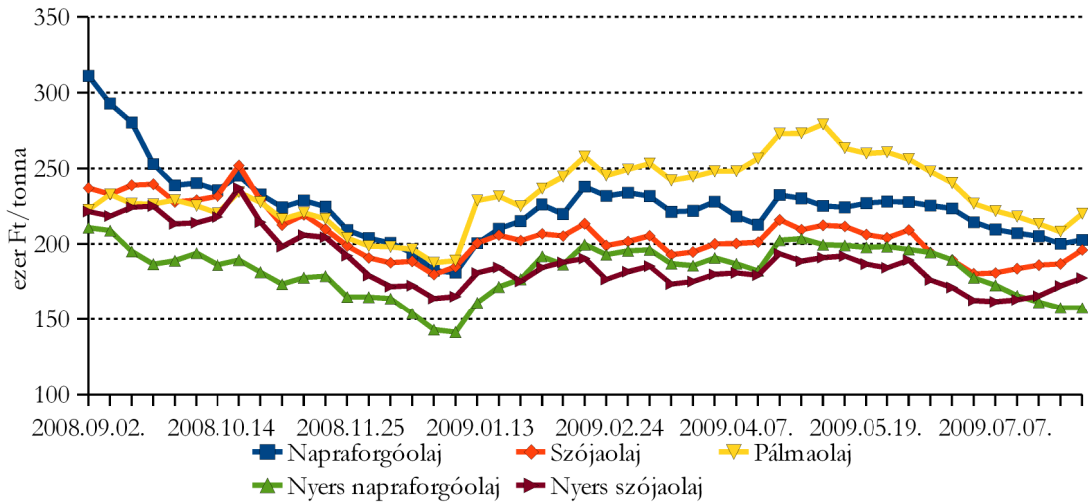
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

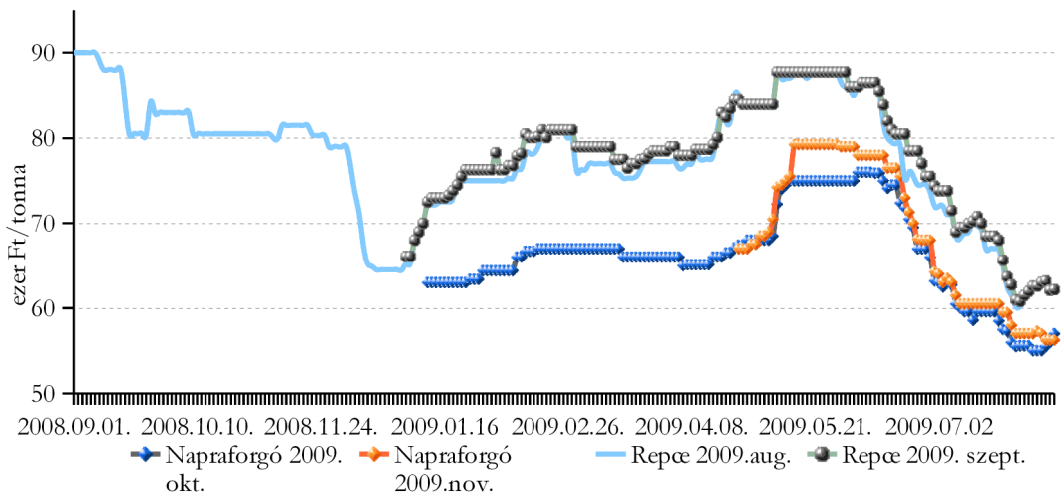
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték-egység	2008. július	2009. június	2009. július	2009. július/ 2008. július (%)	2009. július/ 2009. június (%)
Ipari napra-	tonna	-	16 074	10 799	-	67,2
forgómag	Ft/tonna	-	68 918	68 125	-	98,8
Repce	tonna	274 926	9 934	125 980	45,8	1268,2
	Ft/tonna	104 643	82 598	74 945	71,6	90,7
Nyers napra-	tonna	343	-	-	-	-
forgóolaj	Ft/tonna	293 233	-	-	-	-
Napraforgó-	tonna	12 612	18 754	20 302	161,0	108,3
dara	Ft/tonna	48 662	29 747	29 202	60,0	98,2
Nyers	tonna	3 531	-	-	-	-
repceolaj	Ft/tonna	233 051	-	-	-	-
Repcedara	tonna	10 452	5 488	8 175	78,2	149,0
	Ft/tonna	35 680	34 502	35 479	99,4	102,8

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Hollandia	Francia-ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009-07-28	147 766	-	200 278	-	-
	2009-08-04	-	-	202 878	-	-
	2009-08-11	-	-	-	-	-
Repceolaj	2009-07-28	154 367	-	-	-	-
	2009-08-04	-	-	-	-	-
	2009-08-11	-	-	-	-	-
Szójaolaj	2009-07-28	154 899	-	186 970	139 100	-
	2009-08-04	-	-	196 227	152 437	-
	2009-08-11	-	-	-	159 585	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, AMI, MATIF

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

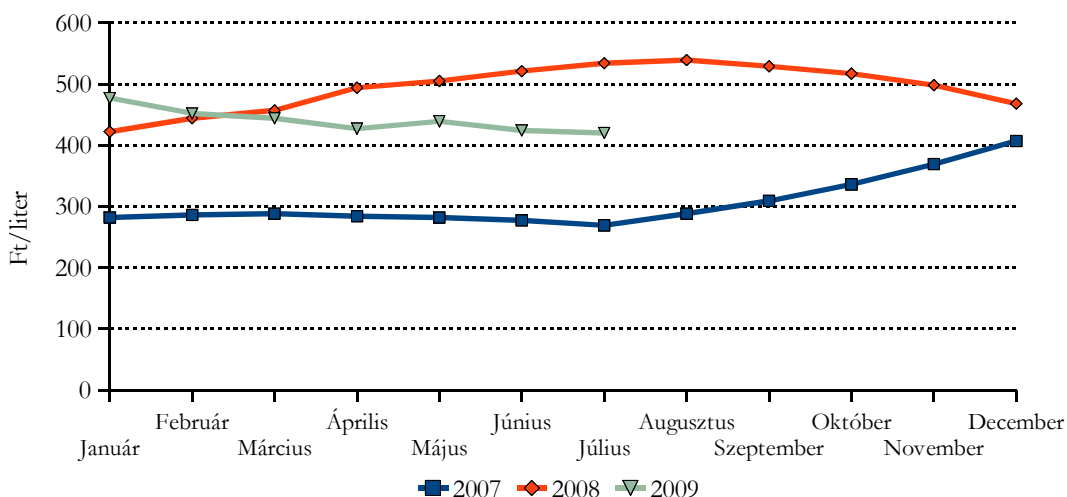
Termék	Időpont	Hollandia	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009-07-28	65 207	66 205	-	53 230	73 833
	2009-08-04	-	-	-	51 884	-
	2009-08-11	-	-	-	-	-
Napraforgódara**	2009-07-28	23 381	28 478	-	31 273	29 545
	2009-08-04	-	-	-	32 594	30 541
	2009-08-11	-	-	-	-	-
Repcemag	2009-07-28	67 336	70 131	63 969	61 215	74 877
	2009-08-04	-	-	-	63 857	74 186
	2009-08-11	-	-	-	-	-
Repcedara**	2009-07-28	30 607	41 160	-	29 942	34 129
	2009-08-04	-	-	-	31 263	34 616
	2009-08-11	-	-	-	-	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** FOB – Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: AKI PÁIR, AMI, BLPW, MATIF

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>